

Vergaderjaar 2023–2024

31 066

Belastingdienst

Nr. 1346

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 11 maart 2024

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over de brief van 16 februari 2024 inzake de Voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen periode september-december 2023 (Kamerstuk 31 066, nr. 1341).

De Staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 11 maart 2024. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Tielen

Adjunct-griffier van de commissie,
Kruithof

1

In de Voortgangsrapportage (VGR) staat dat 7.700 ouders nu zijn afgemeld voor het herstelproces. In de 15e VGR waren dat er 7.400, dus maar 300 meer. Doel was om voor zoveel mogelijk ouders zo spoedig mogelijk het proces af te ronden, zodat minder opstopping ontstaat. Hoe loopt dat nu?

UHT heeft in 2021 en 2022 proactief contact opgenomen met ouders die bijvoorbeeld nooit kinderopvangtoeslag hadden aangevraagd of geen kinderen hebben. Omdat dit voor de gehele werkvoorraad van dat moment is gedaan, waren de aantallen afmeldingen in die periode ook het hoogst. De afmeldingen in 2023 komen voort uit het regulier contact dat UHT met ouders heeft bij de eerste toets of de integrale beoordelingen en ouders die zelf aan UHT laten weten af te zien van verdere beoordeling. In 2023 waren er gemiddeld ruim 300 afmeldingen per 4 maanden.

2

Sinds begin 2021 zijn er 8.276 bezwaren ingediend, daarvan zijn er eind 2023 1.576 afgehandeld. Waarop is de prognose gebaseerd dat eind 2026 alle bezwaren op de eerste toets en integrale beoordeling zijn afgehandeld?

De afgegeven prognose, die reeds was opgenomen in de 13de VGR, dat UHT eind 2026 de laatste bezwaren tegen de eerste toets en de integrale beoordeling afgerond heeft, was onder andere gebaseerd op het destijds ingeschatte aantal bezwaarschriften in combinatie met een aantal maatregelen:

1. een verkorting van de gemiddelde behandeltijd;
 2. de reeds voorziene opschaling van bezwaarmedewerkers; en
 3. het gerichter inzetten van de bezwaarschriften adviescommissie.
- Het aantal ontvangen bezwaren tegen de eerste toets en integrale beoordeling is inmiddels aanzienlijk hoger dan waarop de prognose destijds is gebaseerd. Onder aannahme van de effecten van een aanvullend maatregelenpakket blijft het streven eind 2026 klaar te zijn. Dit betreft het vrijmaken van nog meer capaciteit, het soepeler hanteren van aanbestedingsregels voor automatisering en inhuur. Dit maatregelenpakket wordt momenteel uitgewerkt.

3

De prognose is dat in 2025 alle integrale beoordelingen zijn afgerond, wat is de meest recente status van deze prognose?

Deze prognose voor de integrale beoordelingen is ongewijzigd.

4

Hoe komt het dat de doorlooptijden bij de Commissie van Wijzen zo kort zijn (twee dagen), bijvoorbeeld vergeleken met de Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) en de Commissie Werkelijke Schade (CWS)?

De rol van de commissies laat zich om meerdere redenen niet eenvoudig met elkaar vergelijken. Zo adviseert Commissie van Wijzen (CvW) UHT over (gedeeltelijke) afwijzingen in het kader van de integrale beoordeling die UHT voorlegt en heeft daarbij geen contact met ouders.

De Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) en de Commissie Werkelijke Schade (CWS) adviseren in vervolgpcedures respectievelijk bezwaar en werkelijke schade en vanuit een andere rol. Zowel de BAC als de CWS stelt ouders in staat hun bezwaar of aanvraag toe te lichten op een hoorzitting dan wel een toelichtingsgesprek.

5

In 5–6% van de zaken adviseert de Commissie van Wijzen afwijkend van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT). In hoeveel procent van de gevallen worden de adviezen van Commissie van Wijzen door UHT overgenomen?

De adviezen van de Commissie van Wijzen zijn leidend. UHT heeft die adviezen tot nu toe altijd overgenomen.

6

In paragraaf 1.3 staat dat de aanmeldtermijn voor aanvullende schade voor alle ouders wiens aanvullende schade nog niet is vergoed is verlengd tot 1 januari 2025. Voor ouders van wie de integrale beoordeling na 1 juli 2024 onherroepelijk is vast komen te staan geldt dat ze zes maanden de tijd hebben zich te melden voor aanvullende schade. Is dat zes maanden tot en met 1 januari 2025, of altijd zes maanden vanaf het moment dat de integrale beoordeling wordt afgerond, ook na 1 juli 2024?

Ouders bij wie de IB na 1 juli 2024 wordt afgerond hebben altijd zes maanden de tijd om zich aan te melden voor aanvullende schade.

7

CWS komt in april 2024 met een planning op basis van prognoses. Is CWS nu al opgeschaald en wordt bij de prognose ook een wervingsopgave meegenomen?

De CWS werkt momenteel aan haar jaarverslag/evaluatie. Onderdeel hiervan is een plan van aanpak tot verbetering van de werkwijze en de werkprocessen inclusief de voorgestelde organisatieontwikkeling. Hierin worden de gevraagde gegevens opgenomen. Het jaarverslag wordt na verschijning met uw Kamer gedeeld.

8

Er staat in de VGR genoemd dat voor versnelling CWS meer capaciteit nodig heeft. Hoeveel mensen werken nu bij CWS, hoeveel zijn er afgelopen tijd bij gekomen en hoeveel moeten er nog bij?

Op dit moment werken er ca. 90 fte bij CWS. De analyse in het in antwoord 7 genoemde plan zal de basis vormen voor eventuele uitbreidingen.

9

Wat is de gemiddelde doorlooptijd voor een beslissing door CWS na aanmelding bij CWS?

De gemiddelde doorlooptijd van aanmelding tot beslissing is nu ca. 2 jaar. De doorlooptijd na het in behandeling nemen van het verzoek is ca. 200 dagen.

10

Hoe komen ouders bij de Regieroute Vaststellingsovereenkomst (VSO) terecht?

De Regieroute VSO werkt samen met de partnerorganisaties uit de hersteloperatie en daar kunnen ouders kenbaar maken dat ze mee willen doen aan een schikkingsroute zoals de VSO. Dit zijn de organisatie «Ouders in het Buitenland», Instituut Publieke Waarde, de CWS, gemeenten en soms ook via advocaten. Ouders worden door deze organisaties voorgedragen en eventueel bijgestaan tijdens de Regieroute.

11

Waarom kunnen gedupeerden zich niet zelf aanmelden voor de Regieroute VSO?

Dat is in de eerste plaats ingegeven door de beschikbare capaciteit op deze route. Daarnaast is voor deze eerste 100 ouders geen centraal aanmeldpunt georganiseerd, omdat er later een centraal aanmeldpunt wordt ingericht voor alle schaderoutes. Daarvoor is het belangrijk dat we goed kunnen uitleggen aan ouders welke verschillende werkelijke schaderoutes er zijn, zodat ouders straks een weloverwogen keuze kunnen maken. Voor de eerste 100 ouders in de Regieroute VSO hebben we met partnerorganisaties samengewerkt, waarbij zij de ouder konden ondersteunen in het maken van de juiste keuze. De Regieroute VSO is namelijk intensief en de ouder tekent uiteindelijk tegen finale kwijting, niet voor alle ouders is dit de meest passende route. Voor het vervolg zal worden gekeken welke capaciteit beschikbaar is bij deze route en voor welke ouders dit de meest passende oplossing is.

12

Waarom is de opdracht bij de regieroute VSO nu 100 zaken voor een volledig operationeel team, en niet gewoon zoveel ouders als deze route willen doorlopen?

Het team is ingericht op de 100 ouders die we nu kunnen helpen, specifiek kan het projectteam met ongeveer 40 ouders tegelijk in gesprek zijn. Als een ouder wordt voorgedragen door één van de partnerorganisaties hoeft de ouder niet te wachten tot hij/zij aan de beurt is. Soms wordt er in dezelfde week al gestart met het kennismakingsgesprek. Daarmee laten we zien dat een ouder gehoord wordt en erop kan vertrouwen snel geholpen te worden. Voor de opschaling willen we proberen om de wachttijd voor ouders ook zo klein mogelijk te houden en één mogelijkheid hiervoor is om het projectteam verder uit te breiden.

13

Waarom duurt de evaluatie van de pilot van de route via Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH) drie maanden?

De route via Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH) is op 28 september gestart. Destijds met de ambitie om ca. 300 VSO's af te sluiten voor eind 2023. Dit aantal is nog niet bereikt. De doorlooptijd van het proces is langer dan verwacht. Een (tussen)evaluatie wordt momenteel uitgevoerd op basis van de ca. 50 beschikbare (concept) VSO's en neemt enkele weken in beslag.

14

Hoeveel zaken waren aangemeld voor de pilot SGH-route?

Tot op heden hebben 1247 gedupeerden zich gemeld bij de SGH-route (peildatum 4 maart 2024).

15

Wat is de huidige stand van zaken bij BAC voor wat betreft de werkvoorraad aantal bezwaren die zij van UHT krijgen?

Op 31 december 2023 lagen er bij de BAC 375 bezwaren gereed voor het inplannen van een hoorzitting en 27 zaken waarin al een hoorzitting was gepland. Ook waren er 96 zaken waarin al een hoorzitting had plaatsgevonden, maar het advies nog niet door de BAC aan UHT was verstrekt.

16

Wat is de doorlooptijd voor advisering door de BAC, dus vanaf het moment dat zij het bezwaarschrift van UHT krijgen, tot beoordeling en advisering door de BAC?

De BAC geeft aan dat de doorlooptijd gemiddeld 19 weken bedraagt.

17

Wat is de huidige capaciteit van de BAC en wat is de wervingsopgave?

Per januari 2024 heeft de BAC 67 fte.

De BAC geeft aan te willen doorgroeien naar 119 fte eind 2024. Dat betekent dat er nog 52 fte bij moet komen. Rekening houdend met een uitstroombestemming van 3% wordt dit jaar ingezet op de werving van 84 fte.

18

Er zijn nu twee VSO's na mediation afgerond die zowel zien op bezwaar na de integrale beoordeling (IB), alsook de werkelijke schade meenemen. Wat was de doorlooptijd van deze VSO's?

Respectievelijk 135 en 45 dagen.

19

Hoe lang duurt het om een ouderdossier op te stellen?

Het samenstellen, lakken en controleren van één ouderdossier duurt gemiddeld ca. 27 uur.

20

Wat is voor UHT de tijdswinst van het opstellen van een ouderdossier ten opzichte van het separaat opstellen van een hersteldossier, een bezwaardossier en een CWS-dossier?

Met één dossier dat voor meerdere fasen in het herstelproces gebruikt kan worden, hoeft UHT voortaan maar één keer een dossier samen te stellen, één keer lakken, één keer controleren en één keer verstrekken aan ouder of gemachtigde. Dit betekent dat drie keer ~27 uur behandeltijd nu éénmaal ~27 uur wordt per ouderdossier.

21

Is de handreiking voor het inzetten van gedupeerde ouders als ervaringsdeskundigen ter ondersteuning van onder andere gemeenten bij hulp aan andere ouders openbaar beschikbaar, of alleen onder betrokkenen verspreid?

De handreiking verschijnt eind maart. Het is een publiek document, vanaf 1 april 2024 wordt deze gepubliceerd op de site van de VNG. Gemeenten en ervaringsdeskundige ouders worden nadrukkelijk uitgenodigd om vanuit praktijkervaringen de handreiking te helpen aanscherpen (in de handreiking is deze uitnodiging opgenomen met een mailadres).

22

Is bij het onderzoek naar inzetten van gedupeerde ouders als ervaringsdeskundigen ter ondersteuning van onder andere gemeenten bij hulp aan andere ouders, ook de Stichting Lotgenotencontact betrokken?

De Stichting Lotgenoten is geconsulteerd en wordt ook betrokken bij het doorontwikkelen van de handreiking aan de hand van praktijkervaringen.

23

Bij brede ondersteuning staat in de VGR dat er een grote groep ouders is die na de eerste toets niet als gedupeerde ouder is beoordeeld, en moet wachten op IB, maar die al wel in aanmerking komt voor brede ondersteuning. Hoe groot is deze groep?

Alle ouders die nog geen uitslag hebben van de integrale beoordeling, circa 29.000, hebben recht op brede ondersteuning. Circa twee derde van de ouders bij wie de integrale beoordeling nog niet is gestart, is bij de eerste toets niet als gedupeerde ouder beoordeeld.

24

In de VGR staat dat er 1.250 gedupeerde ouders zijn in het buitenland, terwijl verderop staat dat ongeveer de helft van alle 442 ouders in het buitenland aangeeft (op termijn) terug te willen keren naar Nederland. Hoe moeten de 1.250 worden begrepen in relatie tot de 442?

Er zijn ongeveer 1.250 ouders in het buitenland die in aanmerking kunnen komen voor brede ondersteuning door OTB. Ca. 850 van hen zijn op hun verzoek ook aangemeld bij OTB en ongeveer de helft van die 850 ouders heeft aangegeven een terugkeer wens te hebben (442 ouders). Van hen waren er op 31 december 2023 88 teruggekeerd naar Nederland. Inmiddels staat dat aantal op ca. 100 gezinnen.

25

Krijgen de schade-experts in de pool ook de ouderdossiers?

De schade-experts maken op dit moment gebruik van de informatie die ze van de gedupeerden zelf en/of hun gemachtigden krijgen. Ze hebben zelf geen rechtstreekse toegang tot een dossier. Als een ouder een ouderdossier krijgt, kan de ouder dit delen met de schade-expert.

26

In hoeveel gevallen verleent de kredietverstrekker geen medewerking aan verwijderen van een BKR-registratie van een schuld die door Sociale Banken Nederland (SBN) is afbetaald, en waarom niet?

Er zijn geen gevallen bekend dat de kredietverstrekkers geen medewerking hebben verleend aan het verwijderen van een BKR-registratie van een schuld die door SBN is afbetaald. Mogelijke signalen van gedupeerde ouders hierover zijn in samenwerking met het Ministerie van Financiën, SBN en Stichting BKR uitgezocht, maar tot nu toe blijken deze signalen vooral te gaan over schulden die buiten de scope van de hersteloperatie vallen.

27

Hoeveel klachten zijn inmiddels ingediend bij het Kifid over niet verwijderde BKR-registraties van afbetaalde schulden van gedupeerde ouders?

Over deze gegevens beschikt het Ministerie van Financiën niet omdat Kifid onafhankelijk is in de klachtenbehandeling. Tot op heden zijn er geen gevallen bekend dat kredietverstrekkers geen medewerking hebben verleend in het verwijderen van BKR-registratie van een schuld die SBN heeft afbetaald.

28

Wat waren de reacties van de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) en de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) op het gewijzigde instellingsbesluit van de BAC?

Het gerichter voorleggen aan de bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) vloeit voort uit de brief aan uw kamer van 23 juni 2023 (TK2022–2023, 31 066, nr. 1254). Die beleidsinsteek is vertaald naar de instellingsregeling die op 25 oktober 2023 in de Staatscourant is gepubliceerd (Stcr 2023 nr. 28994).

Er zijn geen officiële reacties bekend van de RvR of de NOvA.

Wel bekend is dat de NOvA heeft aangegeven dat ouders en advocaten hechten aan de onafhankelijke advisering door de BAC. De NOvA heeft aangegeven zich voor te kunnen stellen dat het niet nodig is dat alle bezwaarzaken langs de BAC gaan. Voor de NOvA is belangrijk dat bezwaren zoveel mogelijk worden voorkomen door betere verstrekking van dossiers en door meer gebruik te maken van schaderoutes die eindigen in vaststellingsovereenkomsten, waarover de NOvA aanbevelingen heeft gedaan. Daarnaast geeft de NOvA aan dat het van belang is dat ouders regie hebben over hun routes en dat zij de kans hebben hun zienswijze te geven indien zij hun bezwaarzaak graag door de BAC willen laten beoordelen.

29

Aanmelden voor herstel kon tot en met 31 december 2023. Zijn er desalniettemin nog steeds ouders die zich melden als zijnde gedupeerd? En zo ja, hoe wordt daar mee omgegaan?

Ouders die zich na de uiterste termijn aanmelden kunnen bij UHT een beroep doen op de verschoonbaarheid van hun termijnoverschrijding. UHT beoordeelt van geval tot geval of er voldoende reden is om de termijnoverschrijding als verschoonbaar aan te merken. De beoordeling wordt uitgevoerd door medewerkers van team Acute Nood. Zij maken per ouder een individuele afweging, op basis van het gesprek met de ouder.

30

Recent heeft de rechtbank Amsterdam (Rb. Amsterdam, 05-02-2024, nr. AMS 23/2601) geoordeeld dat onder omstandigheden een notariële akte (in verband met informele schulden) achterwege kan blijven. Kunt u aangeven welke gevolgen deze uitspraak heeft voor de praktijk?

In de beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Inge van Dijk (CDA) en Jimmy Dijk (SP) wordt antwoord gegeven over wat de uitspraak betekent voor de praktijk. Deze beantwoording wordt zo snel als mogelijk aan uw Kamer gezonden.

31

Is het de bedoeling dat het ouderdossier het persoonlijk dossier volledig gaat vervangen?

Het ouderdossier is een alternatief voor het persoonlijk dossier. Ouders krijgen daarmee de keuze om hun verzoek voor een persoonlijk dossier om te zetten naar een verzoek voor het ouderdossier. Het ouderdossier bevat alle mogelijk relevante documenten uit het herstel-, bezwaar-, CWS- en het persoonlijk dossier. Het ouderdossier kan sneller worden geleverd dan het persoonlijk dossier.

32

Stel dat het conceptwetsvoorstel beslistermijnen wordt aangenomen, heeft deze dan terugwerkende kracht? Zo ja, wat zijn de gevolgen dan voor gedupeerden?

Het kabinet heeft een conceptwetsvoorstel in voorbereiding dat zich nu in de adviseringsfase bevindt. Mede afhankelijk van de adviseringsfase komt het kabinet tweede kwartaal van 2024 bij de Kamer op dit thema terug.

33

Kunt u een overzicht geven van het budgettaire beslag van de hersteloperatie in de tijd (kortweg vanaf de eerste voortgangsrapportage tot aan de voortgangsrapportage die heden voorligt) en het verloop van het budgettaire beslag nader duiden? Kunt u hierbij extra aandacht besteden aan (oplopende) apparaatskosten?

	2020	2021	2022	2023	Totaal
Programma uitgaven	47	1.136	780	1.571	3.534
Apparaats uitgaven	46	135	245	341	767

In 2020 t/m 2023 is ongeveer 20% van de bestede middelen uitgegeven aan apparaatskosten. Van de huidige totale meerjarenraming voor de hersteloperatie is op dit moment € 1,6 miljard gereserveerd voor apparaatskosten. € 5,6 miljard is gereserveerd voor programmakosten. Inclusief de inzet vanuit externe organisaties die aan de hersteloperatie werken wordt ca. 30% besteed aan de uitvoering en komt 70% ten gunste van de ouders.

De verklaring voor de ontwikkeling in de kosten ligt in de omvang van de operatie, de tijdelijke aard van de operatie, de noodzaak om externe capaciteit in te zetten en de krappe arbeidsmarkt.

34

Hoe hoog is het financiële steuntje die kinderen en jongeren hebben ontvangen?

De kinderen en jongeren ontvangen een bedrag op basis van hun leeftijd op 1 juli 2023.

<i>Leeftijd</i>	<i>Geldbedrag</i>
0 tot en met 5 jaar	€ 2.000
6 tot en met 11 jaar	€ 4.000
12 tot en met 14 jaar	€ 6.000
15 tot en met 17 jaar	€ 8.000
18 jaar en ouder	€ 10.000

35

Hoe lang is de gemiddelde doorlooptijd van de route VSO?

Binnen de regieroute VSO, waarin momenteel plaats is voor 100 ouders, is met 16 ouders een overeenkomst gesloten. Hiermee zijn we gemiddeld genomen 11 weken in gesprek vanaf de kennismaking tot aan dat de ouder akkoord gaat met de schadevergoeding (het tekenen van de VSO). Die 11 weken zijn nodig om alle schade samen met de ouder inzichtelijk te maken en wanneer een ouder daar behoefte aan heeft ook uit te zoeken en uit te leggen wat er in het dossier van die ouder precies is gebeurd.

36

Gemeenten kunnen een ouder aandragen voor een urgentieprocedure bij UHT. Zijn er landelijke normen voor deze urgentieprocedure? Zo ja, welke?

Er is met een kleine groep gemeenten ervaring opgedaan met de urgentieroute, waarna deze werkwijze landelijk is uitgerold. Sinds

1 december 2023 kunnen alle 342 gemeenten ouders aandragen voor urgentie. De criteria hiervoor zijn: dreiging van uithuiszetting, terminale ziekte of ongewenste onomkeerbaarheid. Bij dit laatste beoordeelt de gemeente of er bijvoorbeeld sprake is van het in de weg staan van structurele oplossingen bij ernstige multiproblematiek, schulden-trajecten of uithuisplaatsingen.

37

Aan welke (nieuwe) manieren denkt het kabinet om ernstig gedupeerde ouders sneller in beeld te krijgen?

Het is niet eenvoudig om mogelijke ernstige gedupeerdheid te identificeren. Er zijn geen eenduidige criteria waarmee uit een systeem gehaald kan worden of iemand ernstig gedupeerd is. Het kabinet wil via het aangesloten netwerk van ouderinitiatieven ouders vinden in schrijnende situaties. Daarnaast kunnen gemeenten, het OTB en IPW ouders aanmelden. Ook wordt gekeken naar ouders die al lang op de wachtlijst voor IB staan of daar ernstig gedupeerde ouders tussen zitten.

38

Waarom ligt het aantal bezwaarschriften (fors) hoger dan eerdere prognoses? Welke prognoses betrof het en op welke aannames waren deze gestoeld?

Het aantal bezwaarschriften ligt hoger omdat het aantal meldingen hoger is dan eerder was voorzien en omdat het bezwaarpercentage is gestegen ten opzichte van waarmee eerder werd gerekend. In februari 2023 (13^e VGR) werd uitgegaan van een totaal aantal meldingen van 63.000 eind 2023. Per 31 december 2023 hadden 68.376 ouders zich aangemeld. Op basis van de beschikbare ervaringsgegevens was de prognose in februari 2023 dat 16% van de ouders in bezwaar zou gaan tegen de IB en 45% tegen een IB na een beroep niet tijdig beslissen. Eind 2023 lag het eerste percentage op circa 15% en het tweede percentage op circa 60%.

39

Hoe verklaart u dat jongeren aangeven dat zij moeilijkheden ervaren bij de toegang tot passende ondersteuning? Waarom voldoet de brede ondersteuning niet aan hun verwachtingen?

Veel jongeren ervaren (in het algemeen) een drempel om naar hun gemeente te stappen. Dat geldt ook voor jongeren in het kader van de hersteloperatie. Uit gesprekken met gemeenten en getroffen jongeren weten wij dat een deel van hun hulpverzoeken gaan over huisvesting en mentale gezondheid. Gelet op de schaarste en bijbehorende wachtlijsten is het voor gemeenten lastig om in deze hulpbehoeften van jongeren te kunnen voorzien.

Er is nauwe samenwerking met VNG om knelpunten in de brede ondersteuning te identificeren en oplossingen te bedenken. Concreet biedt VNG gemeenten trainingen aan voor gemeenteambtenaren over de hersteloperatie. Er is een video ontwikkeld die jongeren en gemeenteambtenaren voorbereiden op het brede ondersteuningsgesprek en de gemeente Utrecht heeft een pilot gestart om met een flyer opnieuw de brede ondersteuning bij jongeren onder de aandacht te brengen. Bedoeling is deze flyer in meerdere gemeenten te gebruiken. Ook wordt er een specifieke handreiking voor het «goede gesprek» met VNG ontwikkeld ter ondersteuning van gemeentemedewerkers.

Er wordt doorlopend gezocht naar alternatieve instrumenten waarmee kan worden voorzien in de hulpvragen van getroffen jongeren. Een voorbeeld hiervan is de dienst Minddistrict – bereikbaar via de kindregelingwebsite – waarmee getroffen jongeren zonder wachtlijst zelfstandig aan de slag kunnen met mentale problemen.

40

Op welke termijn zal er een oplossing zijn voor de gegevensuitwisseling tussen UHT en gemeenten verder te verbeteren?

Brede ondersteuning is een essentieel onderdeel voor het (emotionele) herstel. Ouders hebben recht op brede ondersteuning tot aan het moment dat een ouder definitief geen recht blijkt te hebben op een herstelmaatregel of totdat een ouder zelf wenst dat de brede ondersteuning wordt gestopt. Gemeenten hebben gevraagd of het klopt dat zij tot op heden relatief weinig statussen niet-gedupeerd hebben ontvangen.

Er wordt op dit moment door o.a. UHT gekeken naar het vraagstuk rondom de gegevensdeling van de status niet-gedupeerd en wat het probleem is rondom de gegevenslevering. Vervolgens kan de gegevensstroom – voor zover die nog ontbreekt – worden ingericht. Wanneer er geen recht meer is op de brede ondersteuning wordt deze afgebouwd. Als er nog een hulpvraag bestaat, wordt de inwoner doorgeleid naar de reguliere ondersteuning door gemeenten.

41

Hoeveel mensen hebben in het verleden of maken op dit moment gebruik van het mediationtraject?

Op 31 december 2023 waren er 107 lopende en afgeronde mediation trajecten ten aanzien van bezwaren tegen de IB. In 20 daarvan wordt ook de component werkelijke schade behandeld in mediation. In 212 gevallen is de mogelijkheid van mediation onderzocht en overwogen, maar is – in overleg met de ouder – het reguliere bezwaarproces voortgezet, omdat dit voor de ouder toch meer geschikt bleek.

42

Hoe lang bedraagt de wachttijd voor het mediationtraject?

Als een ouder aan de beurt is voor behandeling van het bezwaar, duurt het gemiddeld 4 weken voor het intakegesprek voor mediation gepland kan worden.

43

Zijn er personen die zich melden bij de UHT als gedupeerde, niet vanwege de kinderopvangtoeslag maar vanwege een andere toeslag of belastingaftrekpost? Zo ja, om hoeveel personen gaat dit, en om welke toeslagen en belastingaftrekposten gaat dit?

UHT heeft inmiddels circa 4.000 verzoeken ontvangen van ouders die zich willen melden voor de tegemoetkomingsregeling voor gedupeerde aanvragers van huurtoeslag, zorgtoeslag en/of kindgebonden budget (HZK-regeling). Deze regeling wordt ambtshalve uitgevoerd en mogelijk gedupeerden hoeven daarom geen aanvraag in te dienen. Zij ontvangen vanzelf bericht als ze in aanmerking komen.

44

Hoeveel personen hebben zich geprobeerd aan te melden als gedupeerde in 2024? Voor hoeveel van deze personen wordt de eerste toets alsnog uitgevoerd?

In januari en februari 2024 hebben zich 541 ouders gemeld. Van 370 daarvan heeft UHT de termijnoverschrijding als verschoonbaar aange-merkt; deze ouders zijn doorgeleid naar het reguliere beoordelingsproces, inclusief de eerste toets. Voor 27 daarvan heeft UHT het beroep op verschoonbaarheid afgewezen. 144 aanmeldingen heeft UHT bij het beantwoorden van deze vraag op 5 maart nog niet beoordeeld.

45

Kunt u de toename van het aantal afgeronde integrale beoordelingen nader toelichten? Zijn hier lessen uit te trekken en zo ja, welke?

In 2023 is gericht ingezet op een vooraf in de praktijk getoetste aantal verbetermaatregelen zonder grote beleidswijzigingen. Binnen deze context is het UHT gelukt om in 2023 de personele capaciteit vo or de integrale beoordeling verder uit te breiden en zijn er maatregelen doorgevoerd om de werkwijze bij de integrale beoordeling te verbeteren en versnellen. Zo is, aanvullend op het al lopende proces bij de integrale beoordeling, in 2023 een extra werkstroom gestart om versneld duidelijkheid te bieden aan een groep vermoedelijk niet-gedupeerde ouders. De getroffen maatregelen hebben geresulteerd in een toename van het aantal afgeronde beoordelingen.

De belangrijkste les die hieruit te trekken valt is dat de uitvoering ten behoeve van versnelling gebaat is bij rust en stabiliteit. Ervaring van UHT is dat het doorvoeren van veranderingen in het uitvoeringsproces of het opschalen van personele capaciteit:

- keuzes en prioritering vraagt, ook om het voor medewerkers en de organisatie werkbaar te houden;
- veranderingstrajecten tijdelijk een dempend effect kunnen hebben op het aantal gedane
- beoordelingen (o.a. door de inzet van ervaren medewerkers bij opleidingen of begeleiding van nieuwe medewerkers)
- implementatie tijd kost, het effect van maatregelen wordt pas na verloop van tijd zichtbaar.

46

Hoe verklaart u het grote aantal niet-erkenden bij zowel de eerste als de integrale toets?

De mogelijkheid om aan te melden stond voor iedereen open. Ouders die in het verleden te maken hebben gehad met terugvorderingen bij de kinderopvangtoeslag en niet goed wisten of hier mogelijk iets mis was gegaan konden zich aanmelden.

Bij een deel van deze groep is echter ook sprake van reguliere terugvorderingen van de kinderopvangtoeslag, bijvoorbeeld vanwege een wijziging van het inkomen of minder uren kinderopvang die zijn afgenomen.

Een klein percentage van de aanmeldingen bleek geen kinderen te hebben of geen kinderopvangtoeslag aangevraagd te hebben en had om die reden geen recht op herstel.

47

Welke opties heeft u onderzocht om tijdig te opereren binnen de wettelijke termijnen zodat een wetsvoorstel om beslistermijnen aan te passen niet noodzakelijk is?

Er wordt doorlopend ingezet op versnelling van de hersteloperatie. Zo zijn onder meer de volgende maatregelen genomen: capaciteitsvergroting bij UHT van bijna 1.400 naar ruim 2.100 FTE (peildatum december 2023), een groot aantal procesverbeteringen waardoor dossiers veel sneller kunnen worden verstrekt, flexibeler afhandeling van bezwaar-

zaken, gerichtere inzet van de bezwaarschriften-adviescommissie, opschaling en aanpassing in de structuur bij de CWS, en de introductie van een versnelde schaderoute.

Het lukt daarmee niet om de eerder opgelopen achterstanden in de hersteloperatie ongedaan te maken en binnen de geldende wettelijke termijnen te beslissen. Datzelfde geldt voor bezwaarprocedures, in het bijzonder tegen de eerste toets, de integrale beoordeling en werkelijke schade.

48

Wat zijn de meest voorkomende redenen waarom een ouder/aanvrager die erkend is als gedupeerde af ziet van integrale beoordeling? Hoeveel geven als reden aan dat het te lang duurt?

Er is geen totaaloverzicht van de redenen van afmelding van gedupeerde ouders. Het beeld is dat de meest voorkomende redenen zijn dat ouders voldoende hebben aan € 30.000 en niet verwachten dat dit eventueel meer wordt of dat ouders het voor zichzelf willen afsluiten. De indruk is niet dat ouders afzien van de integrale beoordeling vanwege de lange wachttijd.

49

Wat is de doorlooptijd van de versnelde integrale beoordeling voor urgente gevallen?

Als er bij een ouder sprake is van een urgente situatie, dan duurt het bij de integrale beoordeling doorgaans maximaal twee weken voordat de ouder de uitslag krijgt. Daaropvolgend ontvangt de ouder de beschikking en de (eventuele) betaling. Indien nodig kan aan de ouder een voorschot worden uitgekeerd.

50

Hoe wordt een aanvraag door een ouder om als urgent geval te worden behandeld beoordeeld?

Of er sprake is van urgentie wordt sinds het begin van de hersteloperatie door UHT individueel getoetst aan de hand van de criteria: een dreigende uithuiszetting, terminale ziekte of een andere ongewenste onomkeerbare situatie.

Een verzoek tot urgentie vanuit een gemeente wordt onverkort overgenomen.

51

Is de capaciteit van het aantal medewerkers bij het UHT nu voldoende om processen binnen gestelde termijnen af te ronden?

Nee. Eerste toetsen kunnen wel tijdig – binnen een periode van zes maanden – worden afgerond. Maar voor integrale beoordelingen en werkelijke schade geldt zowel voor aanvragen als bezwaren dat deze niet tijdig kunnen worden afgerond. Dat komt door de werkvoorraden in de hersteloperatie in combinatie met het principe om de langst wachtende ouders zo veel mogelijk als eerste te helpen. Ook nieuwe instroom moet om die redenen lang wachten.

52

Hoeveel boetes zijn er inmiddels opgelegd aan de overheid voor het overschrijden van de wettelijke beslistermijn?

Deze vraag wordt geïnterpreteerd als een vraag naar het aantal dwangsommen dat is uitbetaald omdat UHT niet binnen een door de rechter opgelegde beslistermijn een besluit heeft genomen. In totaal is in 2.189 gevallen een dwangsom verbeurd omdat UHT niet binnen de rechterlijke beslistermijn een besluit had genomen.

53

Heeft het kabinet aanvullende plannen om de wettelijke beslistermijn in het vervolg wél te halen? Zo ja, welke?

Waar mogelijk vindt versnelling van de hersteloperatie plaats. Hiertoe zijn reeds verschillende maatregelen doorgevoerd, zoals stroomlijning van het IB-proces, aanpassen werkwijze BAC en capaciteitsuitbreiding over de hele linie.

Aanvullend wordt momenteel voor bezwaarafhandeling gekeken naar mogelijkheden voor het soepeler hanteren van aanbestedingsregels voor automatisering en inhuur.

Dat laat echter onverlet dat de beslistermijnen in het kader van de integrale beoordeling en werkelijke schade niet worden gehaald. Dat geldt ook voor daartegen ingediende bezwaren.

54

Wat verklaart het substantieel minder afmeldingen bij IB's in 2023 ten opzichte van 2022?

UHT heeft in 2021 en 2022 proactief contact opgenomen met ouders die bijvoorbeeld nooit kinderopvangtoeslag hadden aangevraagd of geen kinderen hebben. Omdat dit voor de gehele werkvoorraad van dat moment is gedaan, waren de aantallen afmeldingen in die periode ook het hoogst. De afmeldingen in 2023 komen voort uit het regulier contact dat UHT met ouders heeft bij de eerste toets of de integrale beoordelingen en ouders die zelf aan UHT laten weten af te zien van verdere beoordeling. In 2023 waren er gemiddeld ruim 300 afmeldingen per 4 maanden.

55

Is de capaciteit van het aantal juridisch geschoolde medewerkers bij de CWS nu op een dusdanig niveau?

De CWS werkt momenteel aan haar jaarverslag/evaluatie. Onderdeel hiervan is een plan van aanpak tot verbetering van de werkwijze en de werkprocessen inclusief de voorgestelde organisatieontwikkeling. Het jaarverslag wordt na verschijning met uw Kamer gedeeld. Het antwoord op de vraag kan worden gegeven aan de hand van de evaluatie en het verbeterplan.

56

Zijn er vooruitlopend op de evaluatie al resultaten bekend over de ervaringen met de pilot alternatieve schaderoute? Zo ja, kunt u dat nader toelichten?

Er hebben zich inmiddels ruim 1200 gedupeerde ouders bij SGH gemeld. Tot nu toe zijn er 35 VSO's afgesloten (peildatum 1 maart 2024) en er komen er elke week een paar bij.

57

Worden er exitgesprekken gevoerd met ouders na afronding van de regieroute VSO en de alternatieve schaderoute via SGH? Zo ja, hoe ervaren ouders deze alternatieve routes? Hoe zien de forfaitaire bedragen van de alternatieve schaderoute er uit? Zijn er klachten ontvangen over de bedragen?

In de Regieroute VSO is op veel momenten contact met de ouders, zoals bij het tekenen van de VSO en bij het verstrijken van de bedenktijd van twee weken. Dit zijn de momenten dat er met de ouder wordt gewisseld of ze tevreden zijn, of dat ze toch de Regieroute willen afbreken. In het algemeen zijn de ouders tevreden over het schadevergoedingsbedrag, omdat ze gedurende het traject daarover ook met het projectteam in gesprek gaan. Wel geven ouders aan dat het intensief is om weer terug te moeten in de tijd en het verhaal nog een keer te vertellen.

De route via SGH is zo ingericht dat er voortdurend contact is met ouders, ook bij afronding. Medewerkers van SGH voeren deze gesprekken. In de evaluatie zal er gerapporteerd worden over de ouderervaring.

58

Wanneer hoopt u het proces rond werkelijke schade voor alle aanvragers af te hebben gehandeld?

Vanzelfsprekend zet het kabinet alles op alles om zo snel mogelijk tot een afronding voor alle ouders te komen. Ouders kunnen zich tot een half jaar na hun definitieve IB-beschikking melden voor werkelijke schade. Nu doet 10% van de ouders dit. Het is niet te voorspellen hoeveel gedupeerde ouders op termijn behoefte hebben aan de aanvullende schade beoordeling.

Op dit moment bevinden de verschillende schaderoutes zich in uiteenlopende ontwikkelingsstadia, waardoor de totale benodigde capaciteit voor het behandelen van schades niet duidelijk is en dus ook het tempo in de toekomst niet.

59

In een jaar tijd is het aantal bezwaren bijna verdubbeld (van 4.463 d.d. 31 december 2022 naar 9.033 d.d. 9.033). Welke verklaring heeft u hiervoor?

De stijging is deels te verklaren door het gestegen aantal afgeronde integrale beoordelingen. Daarnaast is ook het percentage ouders dat in bezwaar gaat tegen de IB gestegen. UHT neemt additionele maatregelen om bezwaren te voorkomen (zie ook antwoord 38 en 62).

60

Veruit de meeste bezwaren zijn gericht tegen de integrale beoordeling, welke verklaring heeft u daarvoor?

Die verklaring is enerzijds getalsmatig van aard, er waren op de peildatum van 31 december 2023 bijna 35.000 integrale beoordelingen afgerond, in ruim 5.800 gevallen is daar bezwaar tegen gemaakt. Een andere verklaring is gelegen in de systematiek van de hersteloperatie. Tegen eerste toets beschikkingen gaan ouders verhoudingsgewijs minder vaak in bezwaar. Op de eerste toets volgt immers nog een meer uitgebreide integrale beoordeling (tenzij ouders daar van af zien).

61

Aan welke oplossingen wordt gedacht bij het overnemen van werk van bezwaarbehandelaren?

UHT zet in op een betere toedeling van werkzaamheden in het bezwaarproces. Dat betekent onder meer dat administratief-juridische werkzaamheden zo veel mogelijk worden uitgevoerd door administratief-juridisch medewerkers en dat juristen zich zo veel mogelijk kunnen richten op de juridisch-inhoudelijke afhandeling van bezwaren.

62

De belangrijkste inzet is er op gericht om de instroom van bezwaren te voorkomen, welke nieuwe maatregelen gaat u nemen en waarom verwacht u dat die nieuwe maatregelen wel het aantal bezwaren zullen terugdringen? Waarom worden die nieuwe maatregelen nu pas ingezet?

Ouders gaan om verschillende redenen in bezwaar. Zo geven ouders vaak aan dat het ontbreken van het dossier een belangrijke reden is om in bezwaar te gaan. Ook noemen ouders vaak als reden dat de compensatieberekening onduidelijkheid is. Er zijn verschillende maatregelen genomen om het aantal bezwaren terug te dringen:

1. Betere informatievoorziening aan ouders over het bezwaarproces en beter gebruik van interactiemomenten tijdens de integrale beoordeling om de ouder uitleg te geven over de beoordeling en de stappen daarna.
2. Begrijpelijker uitleg van de compensatieberekening
3. Voorlichting aan advocaten over de compensatieberekening
4. Op verzoek tijdens de IB beschikbaar stellen van het ouderdossier (vanaf voorjaar 2024)

Deze maatregelen dragen naar verwachting bij aan inzicht en begrip bij de ouder of diens gemachtigde. De nieuwe maatregelen zijn pas recent tot stand gekomen door analyses en onderzoeken naar beweegredenen van ouders en advocaten om een bezwaar in te dienen. Het ouderdossier is recent ontwikkeld samen met de NOvA, de oudercommissie, de CWS en de BAC en kan nu pas in gebruik genomen worden.

63

Wat kunnen redenen zijn dat UHT bij ingebrekestellingen niet binnen de wettelijke termijn de verschuldigde dwangsom van de resterende 8% betaald?

Als een (actueel) rekeningnummer van de ouder ontbreekt, neemt UHT telefonisch contact op met de ouder of gemachtigde om een rekeningnummer te verkrijgen of te verifiëren. Bij geen reactie wordt er een brief verzonden. In circa 8% van de gevallen is een rekeningnummer te laat voorhanden om binnen de wettelijke termijn tot uitbetaling over te kunnen gaan.

64

Hoeveel capaciteit gaat er gemoeid met de afhandeling van de ingebrekestellingen en wat is de impact hiervan, los van het financiële, op de voortgang van de gehele operatie?

Ingrekestellingen worden door een gespecialiseerd team afgehandeld. Het proces is gedeeltelijk geautomatiseerd. De afhandeling van ingebrekestellingen heeft, zolang er geen beroep niet tijdig beslissen (BNTB) bij de rechter ligt, geen directe impact op de voortgang van de gehele operatie. De BNTB's hebben dit wel. Het team dat ingebrekestellingen behandelt bestaat uit circa 25 fte. Indien er minder of geen ingebrekestellingen of beroepen niet tijdig worden ingediend, zou de daarvoor benodigde capaciteit elders binnen de hersteloperatie ingezet kunnen worden.

65

Welke wettelijke termijn staat er voor het behandelen van een bezwaarschrift, wat is de gemiddelde wachttijd in bezwaar (in de brief van 16 februari 2024, Kamerstuk 31 066, nr. 1341, pagina 4, wordt gesproken over meer dan twee jaar en in de voorgangsrapportage wordt gesproken over meer dan een jaar)? Wat zijn de gevolgen van het overschrijden van

de wettelijke termijnen? Kunt u deze vragen tevens beantwoorden voor de ingebrekestellingen en beroepen niet-tijdig beslissen?

Voor het behandelen van bezwaarschrift gelden de termijnen zoals opgenomen in artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht. Er geldt een termijn van zes weken of bij inzet van de Bezwaarschriftenadviescommissie een termijn van 12 weken. Die termijn kan met maximaal zes weken worden verdaagd. Ook kan de termijn worden opgeschort als de bezwaarmaker de gelegenheid krijgt om een incompleet bezwaar aan te vullen. Verder uitstel is mogelijk met instemming van de bezwaarmaker.

De gemiddelde wachttijd in bezwaar bedraagt meer dan een jaar en loopt op. Zoals in de brief van 16 februari 2024 is vermeld, wachten sommige ouders al meer dan 2 jaar op een beslissing.

Als beslistermijnen worden overschreden kunnen bezwaarmakers UHT in gebreke stellen en bij het verder uitblijven van een beslissing een beroep niet tijdig beslissen indienen. De beroepen niet-tijdig beslissen die worden ingediend bepalen de volgorde waarin de bezwaren worden behandeld, omdat zij de totale behandelcapaciteit reeds overschrijden.

66

Hoe wordt werkelijke schade behandeld bij mediation bij bezwaar? Worden leden van CWS betrokken bij de mediation?

Schade kan worden betrokken bij Mediation als het gaat om duidelijke schadeposten. Daarbij gaat UHT in gesprek met ouders en hun advocaten over concrete bedragen, die passen binnen het toepasselijke kader van de CWS. De wens van de ouder is daarbij leidend, zij kiezen of zij ook de werkelijke schade willen betrekken bij mediation, of dat zij kiezen voor de routes die voorhanden zijn om werkelijke schade vergoed te krijgen. Complexere zaken waarvoor advies van de CWS noodzakelijk is, worden niet in het kader van mediation afgedaan.

67

Hoeveel dossiers moeten er nog gelakt worden?

Op 31 december 2023 bedraagt de werkvoorraad van het team dat dossiers lakt 5.174 nog te lakken dossiers, waarvan 4.966 persoonlijke dossiers. Voor de persoonlijke dossiers geldt ook dat deze nog samengesteld dienen te worden door hetzelfde team.

68

Wat is de tijdswinst van een ouderdossier ten opzichte van een persoonlijk dossier?

Het samenstellen, lakken en controleren van het persoonlijk dossier kost ~80 uur. Het samenstellen, lakken en controleren van het ouderdossier ~27 uur. De tijdswinst per dossier bedraagt gemiddeld ruim 50 uur.

Als de ouder in het herstelproces reeds het ouderdossier ontvangt en dit dossier voldoet aan de informatiebehoefte, waardoor geen persoonlijk dossier meer nodig is, dan bedraagt de tijdswinst ~80 uur. Er hoeft dan immers geen nieuw dossier meer gemaakt te worden.

69

Welke wettelijke termijn staat er voor het aanleveren van een persoonlijk dossier, hoe lang duurt het om een persoonlijk dossier samen te stellen (in de voortgangsrapportage wordt gesproken van mogelijk meerdere

jaren) en wat zijn de gevolgen van het niet tijdig aanleveren van een persoonlijk dossier (voor zowel de gedupeerde als het Rijk)?

Bij het op verzoek verstrekken van een persoonlijk dossier gelden geen wettelijke termijnen in de zin van de Awb. Momenteel duurt het samenstellen, lakken en controleren van een persoonlijk dossier ongeveer 80 uur per dossier. Een persoonlijk dossier is niet nodig voor het doorlopen van de verschillende procedures. Om ouders toch te voorzien van alle relevante informatie, is in samenwerking met de NOvA, Oudercommissie, de CWS en de BAC een (uniform) ouderdossier opgesteld.

Het persoonlijke (toeslagen) dossier van een burger betreft alle stukken met betrekking tot alle soorten toeslagen die een ouder gedurende zijn of haar hele leven heeft aangevraagd of ontvangen, en het overziet alle jaren waarin de verschillende toeslagen zijn aangevraagd of ontvangen. Het persoonlijk dossier bevat ook heel veel technische en niet-relevante informatie, waardoor het lastig is de relevante informatie te destilleren. Het persoonlijk dossier geeft vaak ook geen antwoord op de vraag waarom ouders gedupeerd zijn en is niet nodig om het financieel herstelproces binnen UHT te doorlopen.

In het ouderdossier worden voor de ouder alle mogelijke relevante stukken opgenomen die nodig zijn om de beoordeling van UHT te controleren. Ook bevat het informatie die de ouder kan helpen om beter te begrijpen wat er in het verleden is gebeurd, zoals een overzicht van gespreksnotities. Het biedt de ouder ook de benodigde informatie om de keuze te maken om eventuele vervolgstappen te zetten, zoals een bezwaar of een CWS-verzoek. Het ouderdossier is daarmee een brede selectie van alle mogelijk relevante documenten uit het herstel-, bezwaar-, CWS- en persoonlijk dossier en is, voor een duidelijk overzicht van wat er gebeurd is, meer geschikt dan het persoonlijk dossier.

70

Hoelang duurt het om het ouderdossier samen te stellen?

Het samenstellen, lakken en controleren van een ouderdossier duurt ca. 27 uur.

71

Kunt u nader toelichten welke moeilijkheden jongeren ervaren bij de toegang tot passende ondersteuning en wat er wordt gedaan om dit te verhelpen?

Zie antwoord 39.

72

Kunt u naar aanleiding van het enquêtebeeld nader toelichten wat de nieuwe en aanvullende behoeften van ouders en kinderen aan gemeenten zijn?

Dit betreft veelal herhaalverzoeken, materiële ondersteuning en er zijn gezinnen die nog te maken hebben met multiproblematiek, inclusief psychosociale problemen.

Ongeveer de helft van de gemeenten geeft aan dat zij soms geen passende ondersteuning kunnen bieden, mede door de krapte op de woningmarkt en de toename van het aantal schulden dat buiten de reguliere schuldhelpverlening valt. Ouders met structurele inkomensrugval beschikken vaak niet over financiële reserves, wat de vraag naar materiële ondersteuning verder doet toenemen.

73

Een derde van de gemeenten geeft aan dat wantrouwen richting de overheid een belemmerende factor is voor het realiseren van een nieuwe start. Wat wordt er gedaan om gemeenten meer handvaten te geven om het vertrouwen van gedupeerden in de overheid te herstellen?

Het is een zorgwekkende constatering dat een aanzienlijk aantal gemeenten aangeeft dat wantrouwen richting de overheid een obstakel vormt bij het verwezenlijken van een nieuwe start voor gedupeerden. Het herstellen van vertrouwen is essentieel voor een effectieve samenwerking tussen burgers en overheid.

Om gemeenten meer handvaten te bieden bij het herstellen van het vertrouwen van gedupeerden in de overheid, worden verschillende initiatieven en maatregelen genomen. Gemeenten zijn onder leiding van de VNG bezig met het opzetten van een uitgebreide ondersteuningsstructuur. De VNG heeft verschillende instrumenten en richtlijnen ontwikkeld om gemeenten te begeleiden in dit proces. Deze ondersteunende middelen omvatten onder andere handreikingen, model-plannen van aanpak, een afwegingskader, een helpdesk en regiobijeenkomsten. Ook worden ervaringsdeskundigen ingeschakeld.

Verder worden trainingen en workshops aangeboden door de VNG aan ambtenaren om hun vaardigheden op het gebied van werken en gesprekken voeren met ouders en kinderen die te maken hebben gehad met de problematiek rondom kinderopvangtoeslag. Het is belangrijk dat overheidsfunctionarissen zich bewust zijn van de impact van hun handelen op het vertrouwen van burgers en dat zij in staat zijn om op een empathische en effectieve wijze met gedupeerden om te gaan.

Tot slot, veel ouders en kinderen zijn tevreden over de hulp die gemeenten bieden.

74

Kunnen gedupeerde ouders die momenteel in het buitenland verblijven en nu hebben aangegeven geen behoefte te hebben aan ondersteuning vanuit het Ondersteuningsteam Ouders in het Buitenland (OTB) op een later moment alsnog een beroep doen op ondersteuning? Zo ja, bestaan hiervoor termijnen?

In de wet is een termijn opgenomen voor ondersteuning bij terugkeer, dit moet kenbaar zijn gemaakt voor 1 juli 2025 en binnen een jaar daarna plaatsvinden. Terugverhuizen met hulp van OTB/verhuisregeling blijft daarmee tot 1 juli 2026 beschikbaar.

75

Waarom neemt het aantal ouders dat niet gekoppeld is aan een advocaat toe? Wat doet het kabinet om dit aantal terug te dringen?

Dit cijfer geeft weer hoeveel ouders zich op een bepaald moment aangemeld hebben bij de Raad voor Rechtsbijstand om een advocaat te krijgen, maar nog in het proces zitten om een advocaat toebedeeld te krijgen. Het geeft in feite de werkvoorraad van de Raad voor Rechtsbijstand van dat moment weer. De Raad voor Rechtsbijstand geeft de burger altijd de keuze uit drie advocaten, het is aan de burger zelf om vervolgens een advocaat uit die drie namen te kiezen. Tussen de aanmelding en de «match» die gemaakt wordt, zitten enkele weken. Er zijn tot op heden geen signalen die aangeven dat het de Raad niet lukt om advocaten toe te wijzen aan gedupeerden of dat de doorlooptijd van het matchen toeneemt.

76

Hoe groot wordt de totale groep ex-partners die aanspraak gaan maken op het forfaitair bedrag geschat? Tot wanneer kunnen zij zich melden?

De groep van potentiële ex-toeslagpartners wordt geschat op circa 11.000. Momenteel worden de voor UHT bekende ex-toeslagpartners uitgenodigd om zich te melden. Er is op dit moment nog geen mogelijkheid voor potentiële ex-toeslagpartners om zich zelf te melden.

Voor de ex-toeslagpartners waarvan de KOT-aanvrager nog niet erkend is (als er wel een aanvraag is ingediend) geldt dat de ex-toeslagpartner regeling «open» blijft tot zes maanden nadat de KOT aanvrager als erkend gedupeerd is aangemerkt.

77

Is het mogelijk om de start van de regeling voor de huurtoeslag, zorgtoeslag en/of het kindgebonden budget (hkz-regeling) eerder te laten plaatsvinden dan in 2025?

Niet alles kan tegelijkertijd. UHT werkt momenteel aan de opstart van diverse nieuwe regelingen (ex-toeslagpartner, nabestaanden van overleden kinderen en nabestaanden van KOT gedupeerden). Voor al deze regelingen is IV ondersteuning noodzakelijk. Vanwege de beperkte IV capaciteit is prioritering nodig. Er is gekozen om prioriteit te geven aan de ontwikkeling van de regelingen voor ex-toeslagpartners en nabestaanden. Daarom is het nu niet mogelijk om eerder te beginnen dan 2025 met de HZK-regeling.

78

Wat zijn de criteria om gebruik te kunnen maken van een noodprocedure en van hoeveel ouders wordt verwacht dat zij zich in 2024 melden voor de noodprocedure?

Om in aanmerking van de noodprocedure te komen, moet er sprake zijn van een gedupeerde ouder die door (betalingsachterstanden) op private schulden in acute nood is gekomen. Bijvoorbeeld als een uithuiszetting of beslaglegging dreigt te ontstaan. Sinds de oprichting van de noodprocedure hebben ouders in totaal 151 keer gebruik gemaakt van deze noodprocedure (peildatum: 31 december 2023). In het jaar 2023 is te zien dat relatief minder gebruik wordt gemaakt van de noodprocedures ten opzichte van eerdere jaren. Deze dalende trend in het gebruik van de noodprocedure is ook de verwachting in het jaar 2024.

79

Heeft u inmiddels meer informatie over punt 4.5 Jongeren en schulden?

De afgelopen maanden zijn gemeenten hard bezig geweest met de implementatie van het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod. Veel gemeenten zijn gestart met de uitvoering of staan in de startblokken om het aanbod uit te voeren. De verwachting is dat de komende maanden meer gebruik gemaakt zal worden van het aanbod. Er vindt een onafhankelijke en representatieve uitvraag bij gemeenten en bij jongeren plaats om en hoe het aanvullende aanbod wordt ontvangen. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend en worden zodra ze beschikbaar zijn opgenomen in een volgende Voortgangsrapportage.

80

Hoeveel fte heeft het cluster Bezwaar, Beroep en Ingebrekestellingen nu en hoeveel fte is er nodig om de personele bezetting op niveau te krijgen?

Het cluster Bezwaar, Beroep en Ingebrekestellingen heeft 266 fte (peildatum 31-12-2024). Om de bezetting op niveau te krijgen, moet er gegroeid worden naar een bezetting van 439 fte.

81

Hoeveel procent van het fte bij de UHT heeft inmiddels een vast contract? Waar gaat dit personeel ingezet worden als de hersteloperatie afgerond is?

Circa 24% van het personeel van UHT heeft een vast contract bij de Rijksoverheid. Na de hersteloperatie kunnen zij ingezet worden bij verschillende diensten, zoals de Dienst Toeslagen, de Belastingdienst of bij het Ministerie van Financiën.

82

wat is het percentage externe inhuur op de totale fte (2.116) van de UHT?

Circa 76% van het personeelsbestand bestaat uit externe inhuur.

83

In de voortgangsrapportage wordt gesproken over een additioneel budget van circa 0,8 tot 1 miljard euro en een risico met een bandbreedte van 0 tot circa 1,2 miljard euro. Kunt u deze bedragen nader concretiseren en toelichten (inclusief beoogde dekking)?

Het additioneel budget van 0,8 tot 1 miljard euro heeft betrekking op de afhandeling van de achterstanden van het bezwaar en beroep door UHT en de financiële toename van de gevolgen van het verwachte aantal gedupeerde ouders, bijvoorbeeld meer kosten voor de schuldenaanpak doordat het verwacht aantal gedupeerden toeneemt.

Het risico met een bandbreedte van 0 tot circa 1,2 miljard euro heeft betrekking op de nieuwe aanvullende schaderoutes die volgen na de integrale beoordeling.

84

Hoe hoog was het totale bedrag die was teruggevorderd van toeslagenouders en hoeveel heeft de hele hersteloperatie nu gekost?

Het totale bedrag dat onterecht is teruggevorderd van ouders is niet bekend en zou een doorlichting van alle (afgeronde) dossiers vergen om te beantwoorden.

Een overzicht van de kosten van de hersteloperatie staat bij antwoord 33.